

Grafika beadandó feladatok

A beadandóról általában

Részei:

1. Pascal forráskódok (főprogram, saját unitok)
2. Felhasználói dokumentáció
3. Fejlesztői dokumentáció, benne pszeudokódú algoritmus

A feladatok

1. Az $y=\sin(x)$ függvényt a $(-\pi,\pi)$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény az origóra szimmetrikus, tehát elég a $[0,\pi)$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot és a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(0,0)$ pont. Ha egy (x,y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont az $(x+1/S,y)$, $(x+1/S,y+1/S)$, $(x,y+1/S)$, $(x+1/S,y-1/S)$, $(x,y-1/S)$ pontok közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez. ($S>1$, egész)

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(-\pi,\pi)$ intervallumon a **színusz** függvényt, **S**-szeres nagyításban!

2. Az $y=\cos(x)$ függvényt a $(-\pi,\pi)$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény az Y-tengelyre szimmetrikus, tehát elég a $[0,\pi)$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot és a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(0,1)$ pont. Ha egy (x,y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont az $(x+1/C,y)$, $(x+1/C,y+1/C)$, $(x,y+1/C)$, $(x+1/C,y-1/C)$, $(x,y-1/C)$ pontok közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez. ($C>1$, egész)

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(-\pi,\pi)$ intervallumon a **koszínusz** függvényt, **C**-szeres nagyításban!

3. Az $y=\operatorname{tg}(x)$ függvényt a $(-\pi/2,\pi/2)$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény az origóra szimmetrikus, tehát elég a $[0,\pi/2)$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot és a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(0,0)$ pont. Ha egy (x,y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont az $(x+1/T,y)$, $(x+1/T,y+1/T)$, $(x,y+1/T)$ pontok közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez. ($T>1$, egész)

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(-\pi/2,\pi/2)$ intervallumon a **tangens** függvényt, **T**-szeres nagyításban!

4. Az $y=\operatorname{ctg}(x)$ függvényt a $(0,\pi)$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény a $(\pi/2,0)$ pontra szimmetrikus, tehát elég a $[\pi/2,\pi)$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot, és a $(\pi/2,0)$ -ra vonatkozó a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(\pi/2,0)$ pont. Ha egy (x,y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont az $(x+1/K,y)$, $(x+1/K,y-1/K)$, $(x,y-1/K)$ pontok közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez. ($K>1$, egész)

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(0,\pi)$ intervallumon a **kotangens** függvényt, **K**-szoros nagyításban!

5. A $(-P,0)$ és $(P,0)$ pontok által meghatározott **ellipszis**hez azok a pontok tartoznak, amelyek e két ponttól vett távolságösszege pontosan R .

Alakítsa át a gyakorlaton megismert, pontkövető módszerű körrajzoló algoritmust ilyen ellipszis rajzolására (ismerve, hogy a következő pont merre lehet, a lehetséges következő pontok közül azt kell választani, amely távolságösszege a legkevésbé tér el R -től)!

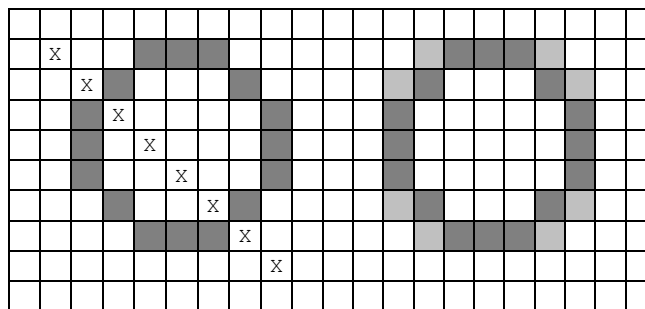
6. A $(-P,0)$ és $(P,0)$ pontok által meghatározott **hiperbolához** azok a pontok tartoznak, amelyek távolságának különbsége e két ponttól pontosan R .

Alakítsa át a gyakorlaton megismert, pontkövető módszerű körrajzoló algoritmust ilyen hiperbola rajzolására (ismerve, hogy a következő pont merre lehet, a lehetséges következő pontok közül azt kell választani, amely távolságkülönbsége a legkevésbé tér el R -től)!

7. Egy a gyakorlaton megismert **körrajzoló** algoritmusban abból indulunk ki, hogy szomszédos pontokat kell rajzolni, vagy az X koordináta változott, vagy az Y , vagy pedig mindkettő.

Alakítsa át ezt az algoritmust úgy, hogy csak egy α és β szög közötti **körívet** rajzoljon szaggatott vonallal (a két szöget az Y -tengelytől mérjük az óramutató járás szerinti irányban)! A **szaggatott vonalat mérete** paramétere a programnak (ennyi képpont hosszú a „vonal”, és ugyanennyi a köztük levő üres hely is). Úgy kell rajzolni, hogy az **szimmetrikus** legyen (azaz a körív két végpontjától „befelé” kell haladni a rajzolásnál; a kettő összeérésekor szabad eltérni a vonalmérettől)!

8. Egy a gyakorlaton megismert körrajzoló algoritmusban abból indulunk ki, hogy a felső pontjából indultunk, és azt néztük, hogy jobbra, jobbra lefelé, vagy pedig lefelé kell-e továbbhaladni. A **körív** egy részénél így azonban előfordulhat, hogy egy azt metsző szakasszal nincs közös pontja. **Biztonságosnak** azt a kört nevezzük, amellyel ilyen nem fordulhat elő. Egy ilyen kört úgy kell biztonságossá tenni, hogy a körvonalon kívül levő bizonyos pontokat is befestünk (mint az ábrán látható).

9. Egy a gyakorlaton megismert körrajzoló algoritmusban abból indulunk ki, hogy a felső pontjából indultunk, és azt néztük, hogy jobbra, jobbra lefelé, vagy pedig lefelé kell-e továbbhaladni.

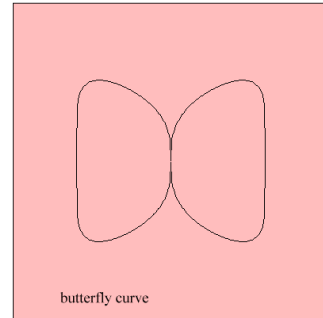
Alakítsa át a programot úgy, hogy a rajzolással párhuzamosan **fesse is ki a kört!**

10. Egy a gyakorlaton megismert **körrajzoló** algoritmusban abból indulunk ki, hogy szomszédos pontokat kell rajzolni, vagy az X koordináta változott, vagy az Y , vagy pedig mindkettő.

Alakítsa át ezt az algoritmust úgy, hogy csak egy α és β szög közötti körívet rajzoljon **pontozott vonallal** (a két szöget az X -tengelytől mérjük az óramutató járásával ellentétes irányban)! A pontozott vonal méretét képpontokban kell megadni (egy képpont hosszú a pont és méretnyi képpont hosszú a köztük levő üres hely)! Úgy kell rajzolni, hogy **szimmetrikus** legyen (azaz a körív két végpontjától „befelé” kell haladni a rajzolásnál; a kettő összeérésekor szabad eltérni a mérettől)!

11. A **pillangógörbét** olyan $(a \cdot x, a \cdot y)$ pontok halmazaként lehet megadni, amelyeknél $y^6 = x^2 - x^6$ $x \in [-1, 1]$. 'a' szerepe: a kért rajzoló módszer számára fontos, hogy egész koordinátákkal legyenek megadva a pontok, ezért az 'a' skála-paraméterrel ($a \in \mathbb{N}$) a görbe képét egy $[-a, +a] \times [-a, +a]$ tartományban jelenítjük meg.

A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló eljárást, amely a kört szomszédos pontokkal rajzolta, minden pillanatban eldöntve, hogy a három lehetséges szomszéd közül melyiket kell következésként kirajzolni.

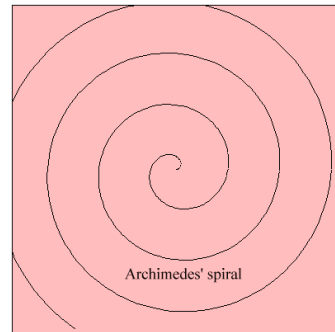

Készítsen **pillangógörbét** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

12. Az **arkhimédeszi spirál** olyan (x, y) pontok halmazaként adható meg, ahol $x = r(\psi) \cdot \cos(\psi)$, $y = r(\psi) \cdot \sin(\psi)$, ahol $r(\psi)$ legyen például $\psi/10$.

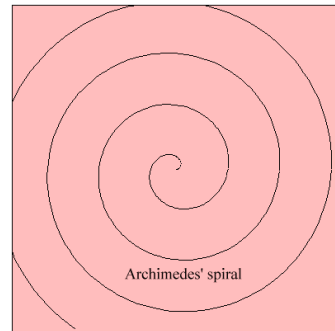
A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló módszert, amely a kört szomszédos pontokkal rajzolta, minden pillanatban eldöntve, hogy a három lehetséges szomszéd közül melyiket kell következésként kirajzolni.

Készítsen **arkhimédeszi spirált** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

13. Az **arkhimédeszi spirál** olyan (x, y) pontok halmazaként adható meg, ahol $x = r(\varphi) \cdot \cos(\varphi)$, $y = r(\varphi) \cdot \sin(\varphi)$, ahol $r(\varphi)$ legyen például $\varphi/10$.

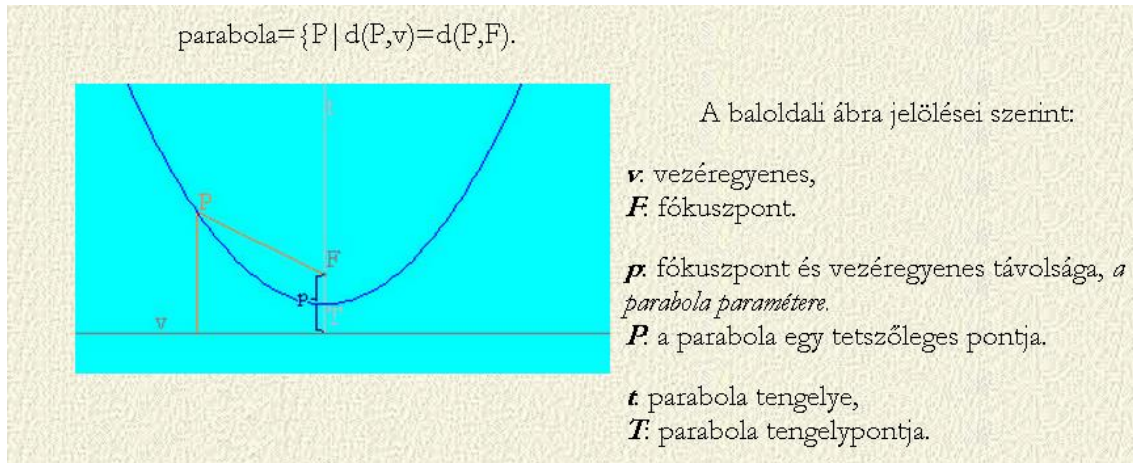
A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló módszert, amely lényege: egy φ szög növelésével ($\varphi \leftarrow \varphi + \Delta\varphi$) rajzolta ki a kör adott pontját. Ezt a $\Delta\varphi$ szöveget kalibráltuk úgy, hogy a kirajzolt pontok érintkezzenek egymással, de minden pontot csak egyszer rajzoljunk ki. (A $\Delta\varphi$ most nem konstans, hanem egy alkalmasan választott $f(\varphi)$ függvény.)

Készítsen **arkhimédeszi spirált** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

14. Egy a gyakorlaton megismert **körrajzoló** algoritmusban abból indulunk ki, hogy szomszédos pontokat kell rajzolni, még pedig úgy, hogy vagy az X koordináta változott, vagy az Y, vagy pedig mindkettő. Tegye alkalmassá ezt a módszert az $A \cdot x^2 + B \cdot x + C$ **parabola** rajzolására ($x \in [x_0 - \Delta x, x_0 + \Delta x]$, ahol $x_0 = -B/2A$, $\Delta x > 0$ paraméter): tudjuk, hogy 1) a „következő” pont merre lehet, 2) a lehetséges következő pontok közül azt választjuk, amely távolsága a legkisebb a parabola adott x-hez tartozó pontjától, 3) kihasználjuk a parabola bizonyos Y-tengellyel párhuzamos egyenesre való szimmetriáját.

15. Egy a gyakorlaton megismert **kör**rajzoló algoritmusban abból indulunk ki, hogy szomszédos pontokat kell rajzolni, még pedig úgy, hogy vagy az X koordináta változott, vagy az Y, vagy pedig mindkettő. Tegye alkalmassá ezt a módszert az $A \cdot x^2 + B \cdot x + C$ **parabola** rajzolására ($x \in [x_0 - \Delta x, x_0 + \Delta x]$, ahol $x_0 = -B/2A$, $\Delta x > 0$ paraméter): tudjuk, hogy 1) a „következő” pont merre lehet, 2) a lehetséges következő pontok közül azt választjuk, amely távolsága a fókuszponttól megegyezik a vezéregyenesről mért távolságával, 3) kihasználjuk a parabola bizonyos Y-tengellyel párhuzamos egyenesre való szimmetriáját.

16. Az $f(x) = A/x + B$ függvényt a $[-C, C] \setminus \{0\}$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény a $(0, B)$ pontra szimmetrikus, tehát elég a $(0, C]$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot és a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(C, f(C))$ pont. Ha egy (x, y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont a bal, a bal-alsó/bal-felső, ill. az alsó szomszédja közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez.

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(-C, C)$ intervallumon a fenti **hiperbolát!**

17. Az $f(x) = A \cdot x^3 + B \cdot x$ harmadfokú függvényt a $[-C, C] \setminus \{0\}$ intervallumon az alábbiak szerint rajzoljuk:

A függvény az origóra szimmetrikus, tehát elég a $[0, C]$ intervallumon számolni az értékeit, majd egyszerre rajzolni a kiszámolt pontot és a tükörképét. A rajzolás kezdőpontja legyen a $(0, 0)$ pont. Ha egy (x, y) pontot kirajzoltunk, akkor a következő rajzolendő pont az $(x+1/H, y)$, $(x+1/H, y+1/H)$, $(x, y+1/H)$, $(x+1/H, y-1/H)$, $(x, y-1/H)$ pontok közül az, amelyik legközelebb van az elméleti értékhez. ($H > 1$, egész)

Készítsen programot, amely kirajzolja a képernyőre a koordinátatengelyeket, majd a fenti módszerrel a $(-C, C)$ intervallumon a fenti **harmadfokú görbét**, **H**-szeres nagyításban!

18. A **kardoid** olyan (x, y) pontok halmazaként adható meg, amely kielégíti az alábbi egyenleteket:

$$x = 2 \cdot \cos(\psi) - \cos(2 \cdot \psi), \quad y = 2 \cdot \sin(\psi) - \sin(2 \cdot \psi).$$

A gyakorlaton megismertünk egy olyan kör

rajzoló módszert, amely a kört szomszédos pontokkal rajzolta, minden pillanatban eldöntve, hogy a három lehetséges szomszéd közül melyiket kell következőként kirajzolni.

Készítsen **kardoidot** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

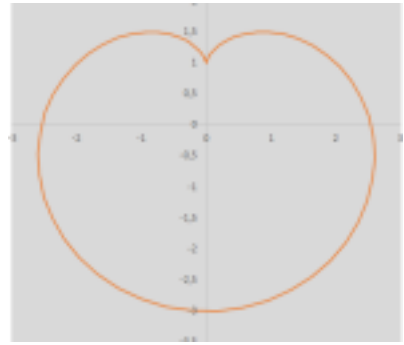

19. A **kardoid** olyan (x,y) pontok halmazaként adható meg, amely kielégíti az alábbi egyenleteket:

$$x=2*\cos(\psi)-\cos(2*\psi), y=2*\sin(\psi)-\sin(2*\psi).$$

A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló módszert, amely lényege: egy φ szög növelésével ($\varphi \leftarrow \varphi + \Delta\varphi$) rajzolta ki a kör adott pontját. Ezt a $\Delta\varphi$ szöget kalibráltuk úgy, hogy a kirajzolt pontok érintkezzenek egymással, de minden pontot csak egyszer rajzoljunk ki.

Készítsen **kardoidot** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

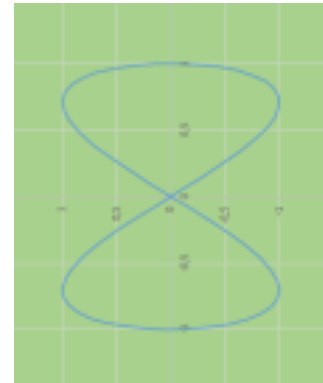

20. Egy „**oktoid**” (8-ast formáló) görbe olyan (x,y) pontok halmazaként adható meg, amely kielégíti az alábbi egyenleteket:

$$x=\sin(2*\psi), y=\sin(\psi).$$

A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló módszert, amely a kört szomszédos pontokkal rajzolta, minden pillanatban eldöntve, hogy a három lehetséges szomszéd közül melyiket kell következésképpen kirajzolni.

Készítsen **kardoidot** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

21. Egy „**infinitoid**” (∞ -t formáló) görbe olyan (x,y) pontok halmazaként adható meg, amely kielégíti az alábbi egyenleteket:

$$x=\sin(\psi), y=\sin(2*\psi).$$

A gyakorlaton megismertünk egy olyan körrajzoló módszert, amely lényege: egy φ szög növelésével ($\varphi \leftarrow \varphi + \Delta\varphi$) rajzolta ki a kör adott pontját. Ezt a $\Delta\varphi$ szöget kalibráltuk úgy, hogy a kirajzolt pontok érintkezzenek egymással, de minden pontot csak egyszer rajzoljunk ki.

Készítsen **kardoidot** rajzoló programot a fenti módszerrel lényegét tekintve azonos módon!

